

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра трудового, екологічного та аграрного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ
В ЄС ТА УКРАЇНІ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Міжнародне та європейське право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №4 від 13 листопада 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Правове регулювання поводження з відходами в ЄС та Україні
Викладач (-і)	Данилюк Леся Романівна, доц., к.ю.н., доц. кафедри трудового, екологічного та аграрного права
Контактний телефон викладача	Данилюк Леся Романівна (0342) 507822
Е-mail викладача	lesia.danyliuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	<p>Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktetap.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу-2/.</p> <p>Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується виконання індивідуальних науково-дослідних завдань.</p>
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Навчальна дисципліна «Правове регулювання поводження з відходами в ЄС та Україні» включає вивчення статусу відходів як об'єктів правового регулювання, а також міжнародних та європейських правових засад поводження з відходами. В межах особливої частини дисципліни аналізуватимуться правовий режим відходів загалом і правові режими побутових, промислових, небезпечних, радіоактивних відходів, юридична відповідальність за порушення законодавства у сфері поводження з відходами.</p> <p>Відповідно до Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року, незважаючи на скорочення чисельності населення України протягом останніх 20 років, обсяги утворення побутових відходів збільшуються. Домінуючим способом поводження з побутовими відходами залишається їх вивезення та захоронення на полігонах та сміттєзвалищах. За експертними оцінками більше 99% функціонуючих полігонів не відповідають європейським вимогам. Як правило, внаслідок недостатнього рівня контролю або відсутності належної системи поводження з побутовими відходами, за офіційними даними, щороку утворюється понад 27000 несанкціонованих сміттєзвалищ.</p> <p>Питання управління промисловими відходами в Україні врегульоване на законодавчому рівні, але існують такі недоліки, як невизначеність пріоритетних цілей та недостатній рівень інтеграції питань охорони навколишнього природного середовища у галузевій стратегії, програми і заходи. Особливої актуальності в Україні набуває проблема відходів будівельно-ремонтних робіт у зв'язку з тим, що найближчими роками вичерпується строк експлуатації застарілих будинків, проведення реконструкції яких визнане в установленому порядку недоцільним. Тобто усі вони в найближчому майбутньому можуть бути знесені і, відповідно, потребуватиме розв'язання проблема відходів будівельно-ремонтних робіт.</p> <p>Відмінність ситуації з небезпечними відходами в Україні порівняно з розвинутими країнами полягає як у більш значних обсягах утворення відходів, так і у відсутності інфраструктури поводження з ними, що є складовою частиною економіки зазначених країн.</p> <p>Також важливими на часі є питання поводження з відходами виробництва продукції сільського господарства та такими специфічними видами відходів як відходи упаковки, відходи електричного та електронного обладнання, відпрацьовані батарейки, батареї та акумулятори, медичні відходи.</p> <p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є норми права, які регулюють відносини, що виникають в процесі поводження з відходами, здійснення операцій з відходами, оформлення документації для проведення відповідних операцій тощо, а також практика їх реалізації.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> викладання навчальної дисципліни «Правове регулювання поводження з відходами в ЄС та Україні» є сформувати у студентів необхідні юридичні знання щодо особливостей правового режиму поводження з відходами; продемонструвати та довести їм зростаючу роль правового</p>	

інституту «поводження з відходами» на сучасному етапі розвитку країни; акцентувати їхню увагу на важливості належного правового регулювання раціонального поводження з відходами; ознайомити їх з найбільш проблемними теоретичними та практичними питаннями у сфері поводження з відходами; представити їм норми права, які регулюють відносини, що виникають в процесі поводження з відходами, здійснення операцій з відходами, оформлення документації для проведення відповідних операцій; показати їм практичне значення вказаних норм при регулюванні відносин у сфері поводження з відходами.

Завданнями вивчення дисципліни «Правове регулювання поводження з відходами в ЄС та Україні» є сприяти глибокому засвоєнню студентами нормативно-правових актів, які регулюють відносини у сфері поводження з відходами; розвинути у них навички працювати з відповідними документами; навчити їх вмінню застосовувати здобуті теоретичні положення в практичній діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність працювати в команді;
- прагнення до збереження навколишнього середовища.

Фахові компетентності:

- здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві;
- здатність застосовувати знання засад і змісту інститутів міжнародного публічного права;
- знання і розуміння основ права Європейського Союзу;
- знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права;
- здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти;
- здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції;
- здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності;
- здатність до консультування з правих питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації;
- здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування;
- здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання:

- здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання;
- проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел;
- формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми;
- використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин;
- пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту;
- належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності;
- демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права;
- застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття		Загальна кількість годин		
Лекції		12		
семінарські заняття / практичні / лабораторні		18		
самостійна робота		60		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
8	081 Право	4	вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	заняття	сам. роб.
Змістовний модуль 1. Загальна частина				
Тема 1. Відходи як об'єкти правового регулювання		2	2	7
Тема 2. Міжнародно-правове регулювання поводження з відходами			2	7
Тема 3. Правове регулювання поводження з відходами в ЄС		2	2	7
Тема 4. Державне управління і контроль у сфері поводження з відходами в Україні			2	7
Змістовний модуль 2. Особлива частина				
Тема 5. Правовий режим відходів в ЄС та Україні		1	2	7
Тема 6. Правовий режим побутових та промислових відходів в ЄС та Україні		2	2	6
Тема 7. Правовий режим небезпечних відходів в ЄС та Україні		2	2	6
Тема 8. Правовий режим радіоактивних відходів в ЄС та Україні		2	2	6
Тема 9. Юридична відповідальність за порушення законодавства у сфері поводження з відходами в Україні		1	2	7
ЗАГ.:		12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається Положенням про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 10.10.2010 р. (зі змінами та доповненнями) – <i>текст розміщений на сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-в-ННЮІ.pdf</i>			
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами <u>одної письмової модульної контрольної роботи</u> . Робота виконується на 8 семінарському занятті. На контрольну виноситься 1 завдання-визначення поняття, яке оцінюється в 5 балів, 1 описове завдання, яке оцінюється в 20 балів, 1 практичне завдання, яке оцінюється в 25 балів. Максимальний бал за контрольну становить 50. <u>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів)</u> студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види індивідуальних завдань <i>знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-5/</i>			
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена р. 4 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного			

	університету імені Василя Стефаника.
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Підсумковий контроль	<p>Підсумковий контроль – залік.</p> <p>Для студентів, які не мають заборгованостей та отримали мінімальну кількість балів не менше 50, залік виставляється на останньому семінарському (практичному) занятті, відповідно до Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>Для студентів, у яких на момент виставлення заліку були заборгованості, залік проводиться письмово, після усіх відпрацювань.</p> <p>На залік виноситься 2 описові завдання, які оцінюються по 30 балів, 2 короткі завдання нормативного змісту, які оцінюються по 15 балів, 1 завдання-визначення поняття, яке оцінюється в 10 балів.</p> <p>На залік виноситься 2 завдання-визначення понять, які оцінюються по 10 балів, 1 тестове завдання, яке оцінюється в 10 балів, 2 описових завдання, які оцінюються по 35 балів.</p> <p>Максимальний бал за залік становить 100 балів.</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
<p><u>Письмові роботи:</u></p> <p>Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках і завданнях для підготовки до семінарських (практичних) занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань.</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u></p> <p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf та Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf.</p> <p><u>Відвідування занять:</u></p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.</p> <p>Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника).</p>	
8. Рекомендована література	
<p>1. Войціховська А., Кравченко О., Мелень-Забрамна О., Панькевич М. Кращі європейські практики управління відходами: посібник / за заг. ред. О. Кравченко. Львів: Компанія «Манускрипт», 2019. 64 с.</p>	

2. Гурова А. М. Правова охорона навколоземного космічного простору від засмічення: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2016. 245 с.
 3. Данилюк Л. Р. Проблемні аспекти поводження з побутовими відходами в Україні у контексті євроінтеграції. *Право і суспільство*. Дніпро, 2019. № 4. С. 121–126. URL: http://pravoisuspiilstvo.org.ua/archive/2019/4_2019/19.pdf. (дата звернення: 18.10.2019). doi: 10.32842/2078-3736-2019-4-17.
 4. Данилюк Л. Р. Основи поводження з відходами за міжнародним, європейським та вітчизняним законодавством. *Юридичний науковий електронний журнал*. Запоріжжя, 2019. № 4. С. 88–91. URL: http://lsey.org.ua/4_2019/24.pdf. (дата звернення: 28.09.2019).
 5. Трегуб О. А. Правове забезпечення поводження з відходами: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2018. 258 с.
 6. Федунь М. В. Правове регулювання поводження з відходами в рамках Європейського Союзу: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2016. 186 с.
- Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в Методичних рекомендаціях до вивчення відповідної дисципліни, які надаються студенту в електронній формі до початку семестру.

Викладач:

к.ю.н., доц. Леся ДАНИЛЮК